

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia grudnia 2010 r.

**Pan
Marek Janczak
Wójt Gminy Łabowa
33-336 Łabowa 38**

P/10/113
LKR-4101-19_02/2010

Wystąpienie pokontrolne

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, przeprowadziła w Urzędzie Gminy w Łabowej (zwanej w dalszej części protokołu Gminą lub UG) kontrolę wykonywania zadań z zakresu zarządzania środowiskiem w latach 2008 – 2010 (III kwartały).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym przez Pana Wójta w dniu 26 listopada 2010 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia pozytywnie realizację zadań związanych z zarządzaniem środowiskiem w Gminie Łabowa, mimo stwierdzonych nieprawidłowości. Ocenę tę uzasadniają przedstawione poniżej ustalenia i oceny szczegółowe:

1. NIK pozytywnie ocenia wypełnianie przez Gminę obowiązków w zakresie planowania działań dotyczących środowiska, pomimo stwierdzonych następujących nieprawidłowości:
 - Strategia rozwoju gminy Łabowa została przyjęta uchwałą Rady Gminy Nr IX/62/99 z dnia 10 czerwca 1999 r. Nie uwzględniała ona jednak wymagań dotyczących ochrony środowiska i ochrony przyrody zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm., zwaną dalej ustawą Prawo ochrony środowiska oraz art. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2009 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm., zwana dalej ustawą o ochronie przyrody);

- Urząd opracował Gminny Program Ochrony Środowiska (zwany dalej Programem) dla gminy Łabowa na lata 2006 – 2014. Został on przyjęty do realizacji uchwałą Rady Gminy Nr VI/47/07 z dnia 2 marca 2007 r. Zgodnie z art. 14 ustawy Prawo ochrony środowiska, Program został przyjęty na cztery lata. Do czasu kontroli nie był on jednak aktualizowany, wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 14 cyt. ustawy. Także, pomimo obowiązku wynikającego z art. 18 ust. 1 cyt. ustawy, organ wykonawczy gminy nie przedstawiał Radzie Gminy raportów z wykonania tych programów;
- Prognoza oddziaływania na środowisko dla programu ochrony środowiska nie została opracowana jako odrębny dokument, zgodnie z art. 41 ust. 1 Prawo ochrony środowiska, a od 15 listopada 2008 r. z art. 54 ust. 1 w związku z art. 45 ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), lecz ujęta została w rozdziale II Programu pt. „Analiza dokumentów strategicznych i programowych”. NIK przyjmuje do wiadomości wyjaśnienia Pana Wójta Gmina, iż Gmina planuje sporządzenie „Prognozy” jako osobnego dokumentu wraz z aktualizacją całego Programu w 2011 r.;
- Program ochrony środowiska Gminy nie zawierał zasad zarządzania środowiskiem i sposobów wdrażania zarządzania środowiskiem, pomimo wymagań zawartych w ustawie Prawo ochrony środowiska.

Przyjęcie omawianych dokumentów nastąpiło ponad rok od okresu w jakim miały one obowiązywać. Zdaniem NIK utrudniało to prawidłowe zarządzanie środowiskiem w Gminie.

NIK pozytywnie ocenia fakt, iż Rada Gminy w dniu 2 marca 2007 r. podjęła uchwałę Nr VI/48/07 w sprawie przyjęcia Gminnego Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Łabowa na lata 2006 – 2014. Zgodnie z art. 14 ust. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zm.), plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż raz na cztery lata; jak wynika z wyjaśnień p. Wójta aktualizacja ww. Planu przewidziana jest na 2011 r.

2. NIK pozytywnie, mimo nieprawidłowości, ocenia respektowanie wymagań ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym, z uwzględnieniem przeciwdziałania powodziom. Jednakże zastrzeżenia budzi fakt, że do czasu kontroli Rada Gminy nie podjęła uchwały w sprawie aktualności Studium i planów miejscowych oraz, że dla żadnego mpzp nie wykonano opracowań ekofizjograficznych, co przewiduje art. 72 ust. 4

ustawy Prawo ochrony środowiska, a obowiązek sporządzenia tych opracowań powstał po wejściu w życie tej ustawy.

Ponadto w mpzp nie określono warunków realizacji przedsięwzięć umożliwiających uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska (art. 71 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska) oraz obszarów wymagających ochrony przed zalaniem z uwagi na ich zagospodarowanie, wartość gospodarczą, kulturową, obszary służące przepuszczaniu wód powodziowych oraz obszary potencjalnego zagrożenia powodzią (art. 84 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.).

3. NIK ocenia pozytywnie zakres i prawidłowość wykonywania wybranych zadań w zakresie ochrony środowiska w odniesieniu do obowiązków nałożonych na Gminę przepisami prawa. Stosownie do art. 3 ust.3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm. (zwana dalej ustawą o utrzymaniu czystości i porządku) w gminie Łabowa prowadzona była ewidencja zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych. Ewidencja weryfikowana była na bieżąco, była kompletna i aktualna. W drodze lokalnego referendum Gmina Łabowa z dniem 1 stycznia 2004 r. przejęła od wszystkich właścicieli nieruchomości zameldowanych na pobyt stały lub czasowy zgodnie z ewidencją ludności, a także właścicieli domków letniskowych obowiązki w zakresie odbioru i wywozu odpadów komunalnych (art. 16a pkt 1 ustawy o odpadach). Do roku 2008 odpady niesegregowane gromadzone były wyłącznie w ogólnodostępnych kontenerach typu K-10 stanowiących własność Gminy Łabowa, od roku 2008 w ogólnodostępnych kontenerach i pojemnikach o pojemności 120 l, a od roku 2009 odbiór odpadów prowadzony jest wyłącznie z pojemników o pojemności 120 l stanowiących własność gminy Łabowa a zgodnie z umową użyczenia przekazanych do bezpłatnego użytkowania właścicielom nieruchomości. Ponadto:
- odbiorem odpadów komunalnych zajmowały się podmioty posiadające zezwolenie Wójta Gminy na odbiór odpadów komunalnych – wyłaniane corocznie w drodze przetargu;
 - odbiór odpadów segregowanych od wszystkich mieszkańców gminy Łabowa prowadzony był bezpłatnie;
 - raz na rok dokonywana była kontrola prawidłowego wykonania przez mieszkańców Gminy obowiązków pozbywania się nieczystości płynnych. W ramach tych kontroli

udzielano informacji dot. obowiązków podpisywania umów i odbierania odpadów płynnych przez firmy posiadające zezwolenie Wójta na odbiór i transport nieczystości ciekłych;

- przedsiębiorcy posiadający zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych, zgodnie z decyzjami zezwalającymi na prowadzenie działalności, składali do 31 marca każdego roku; informacje dot. sposobów zagospodarowania poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych, masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowisku odpadów; masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji nieskładowanych na składowiskach odpadów i sposobów lub sposobu ich zagospodarowania;
- w kontrolowanym okresie nie występowały przesłanki do wymierzania kar za zniszczenie terenów zieleni, drzew lub krzewów, które spowodowane byłyby niewłaściwym wykonywaniem robót ziemnych lub wykorzystaniem sprzętu mechanicznego albo urządzeń technicznych a także przez zastosowanie środków chemicznych w sposób szkodliwy dla roślinności (art. 88 ustawy o odpadach).

Ponadto NIK ocenia pozytywnie przystąpienie Gminy - wspólnie z Zarządem Powiatu Nowosądeckiego - do programu usuwania odpadów zawierających azbest.

4. NIK ocenia negatywnie nieterminowe sporządzanie raportu i sprawozdania z realizacji działań i osiągania celów określonych w dokumentach strategicznych zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawa Prawo ochrony środowiska. Raport z realizacji programu ochrony środowiska, został przedstawiony Radzie na sesji w dniu 10 listopada br. tzn. w trakcie kontroli a sprawozdanie z realizacji zadań objętych planem gospodarki odpadami przedłożone zostanie Radzie Gminy w I kwartale 2011 r.
5. UG w ograniczonym zakresie stosował oceny oddziaływania na środowisko (oos) jako mechanizm zarządzania środowiskiem. W kontrolowanym okresie tj. od początku 2008 roku do czasu kontroli wydano dwie decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia. Obie decyzje dotyczyły przedsięwzięć na obszarze Natura 2000. Po wszczęciu każdego postępowania Urząd zwracał się z prośbą do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Sączu z zapytaniami o zajęcie stanowiska. Postanowienia o odstąpieniu od konieczności przeprowadzenia oos były zgodne z stanowiskiem RDOŚ, Wojewody Małopolskiego oraz PPIS. Przedłożone raporty odpowiadały wymogom art.66 o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie.

Urząd Gminy, ani podległe jemu jednostki nie wdrażały systemu zarządzania środowiskiem ISO 14001, Urząd nie posiadał udziałów w EMAS.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o:

1. Aktualizację Strategii rozwoju gminy Łabowa z uwzględnieniem wymagań dotyczących ochrony środowiska i ochrony przyrody zgodnie z art. 8 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz art. 3 ustawy o ochronie przyrody.
2. Aktualizację Gminnego Programu Ochrony Środowiska zgodnie z art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska wraz z opracowaniem aktualnej „Prognozy oddziaływania programu na środowisko” – jako osobnego dokumentu, tak aby Program ochrony środowiska Gminy zawierał również zasady zarządzania środowiskiem i sposoby wdrażania zarządzania środowiskiem, zgodnie z cyt. ustawą.
3. Przedstawienie, w możliwie krótkim terminie, Radzie Gminy analizy oceny aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łabowa.
4. Doprowadzenie do zgodności z art. 72 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska obowiązku wykonania opracowań ekofizjograficznych dla wszystkich Pzp.
5. Złożenie w trybie pilnym, zgodnie z art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska, Radzie Gminy raportu z realizacji Programu ochrony środowiska oraz dokonanie jego aktualizacji.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

O sposobie wykorzystania uwag i wykonaniu wniosków, ewentualnie o działaniach podjętych na rzecz ich realizacji lub przyczynach ich niepodjęcia, proszę poinformować – na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK – Najwyższą Izbę Kontroli Delegaturę w Krakowie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Otrzymują:

- 1) Adresat,
- 2) Departament Środowiska, Rolnictwa i Zagospodarowania Przestrzennego NIK,
- 3) akta kontroli.